

קהילות בדואיות בסכנת העברה בכפייה

ספטמבר 2014

עובדות

- כ-7,000 בדואים ורועים פלסטינים, כ-60% מהם ילדים, שוכנים ב-46 אזורי מגורים קטנים בשטח C שבמרכז הגדה המערבית.
- יותר מ-70% מהתושבים הם פליטים, שנעקרו ממקומות מושבם בדרום ישראל בהקשר של מלחמת 1948 בין ארצות ערב לישראל.
- כ-90% מאנשים אלה תלויים ברעיית צאן כמקור העיקרי לפרנסתם.
- נגד בתי רוב המשפחות תלויים ועומדים צווי הריסה, ויותר מ-85% אינם מחוברים לרשתות החשמל והמים.
- שני שלישים מהקהילות דיווחו כי בשלוש השנים האחרונות התמודדו עם אלימות מתנחלים.
- יותר מ-60% מכ-6,000 הפלסטינים שנעקרו בכפייה מאז 2008 בעקבות הריסת בתיים בשטח C, בעילה של היעדר היתרי בנייה, חיו בקהילות בדואים/רועים.
- בהתנחלויות שהוקמו בגדה המערבית, תוך הפרה של המשפט הבינלאומי, מתגוררים יותר מ-540 אלף מתנחלים; הם זוכים ליחס מועדף בהקצאת אדמות, תכנון ומתן שירותים.

שקרה ל-150 המשפחות הבדואיות שהועברו מאזור זה בשלהי שנות התשעים. בנוסף, אחד האתרים שהוקצו ליישוב מחדש צמוד למזבלה, והדבר מעורר חששות כבדים לפגיעה בכריאות התושבים.

4. נכון לעכשיו, כמה מהקהילות ממוקמות באזור שהוקצה להרחבתן של התנחלויות ישראליות. אזור זה כולל את תוכנית E1, שבמסגרתה אמורות להיבנות אלפי יחידות דיור ומסחר להתנחלות. אם תיושם התוכנית, ייווצר שטח בנוי רציף בין ההתנחלות מעלה אדומים לבין ירושלים. בנוסף, על פי התוכנית אמורה גדר ההפרדה להקיף את השטח הרלבנטי. אם תיושם, צפויה התוכנית לפגוע בנוכחות הפלסטינית באזור, להעמיק את הנתק בין ירושלים המזרחית לבין יתר הגדה המערבית ולשבש את הרצף הטריטוריאלי בשטח הכבוש.

5. מזכיל האו"ם קבע כי יישום התוכנית ליישב את הקהילות הללו באתרים שהוקצו לשם כך יהווה העברה בכפייה של יחידים ורבים וכן גירוש, האסורים במשפט ההומניטרי ובמשפט זכויות האדם הבינלאומיים.¹ ככוח הכובש, מוטלת על ישראל החובה להגן על האוכלוסייה האזרחית בשטח הכבוש ולנהל את השטח לתועלתה של אוכלוסייה זו. הרס או החרמה של רכוש פרטי, לרבות בתים, וכן העברת מתנחלים לתוך שטח כבוש, אסורים גם הם.

1. הרשויות הישראליות מקדמות תוכנית החושפת קהילות בדואיות בגבעות שממזרח לירושלים ובמרכז הגדה המערבית לסכנה של העברה בכפייה. הרשויות הצדיקו את התוכנית בטענה שהתושבים אינם בעלי הקרקע ושהעברתם תשפר את תנאי חייהם. אלא שאיש לא נועץ בתושבים באמת ובתמים ביחס לתוכנית; ואלה מתנגדים לה בתוקף ועומדים על זכותם לחזור לבתיהם ולאדמותיהם המקוריות בדרום ישראל. בינתיים ביקשו הגנה וסיוע במיקומם הנוכחי, לרבות תכנון נאות והיתרים לבתיהם ולמחיתם.

2. דפוסי הפעולה של הרשויות הישראליות דוחקים את רגלי התושבים מאזורי מגוריהם הנוכחיים. דפוסיים אלה כוללים הגבלת גישה לאדמות מרעה ולשווקים; מניעת גישה לתשתית בסיסית; דחיית בקשות להיתרי בנייה; והריסה או איום בהריסה של בתים, בתי ספר ומחסים לבעלי חיים. כמו כן, הרשויות לא עושות די להגן על הקהילות מפני הפחדה והתקפה מצד מתנחלים.

3. האתרים שהוקצו ליישובם במסגרת יישום תוכנית ההעברה אינם הולמים ומעוררים חששות חמורים בתחום ההומניטרי. אתרים אלה כוללים שלוש "עיירות" חדשות שייבנו על קרקע ציבורית ("אדמת מדינה") שהרשויות הישראליות הקצו למטרה זו בשטח C. כמה מתוכניות המתאר של היעירות החדשות הופקדו לאחרונה לעיון הציבור, לקראת מתן אישור סופי. ממספר סיבות, לרבות הזמינות המוגבלת של אדמות מרעה באתרים המיועדים, העברת הקהילות צפויה לפגוע במחיתן ובתרבותן המסורתיות, כפי

1. דוח המזכיר הכללי של האו"ם לעצרת הכללית של האו"ם, A/6/372, ה-14 בספטמבר 2012, פסקה 37.

